

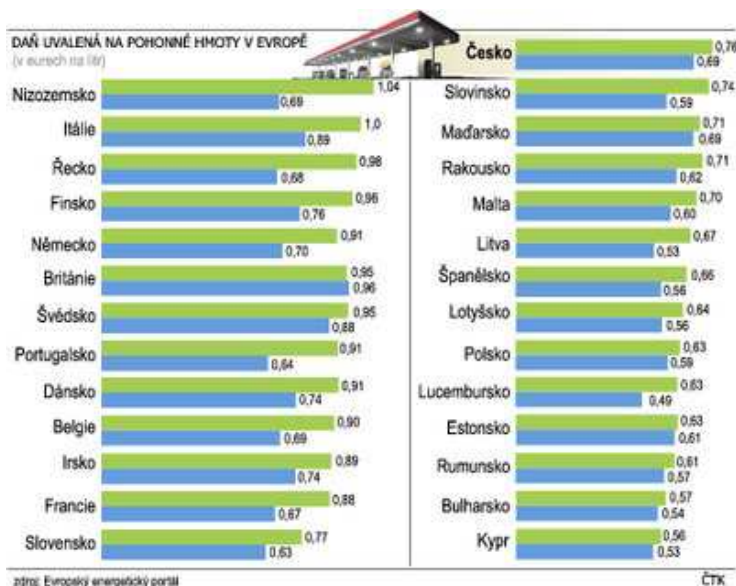
Benzin zdražuje ropa a vyšší DPH. Oslabí koruna?

Ceny u tuzemských čerpacích stanic po dlouhém období čtyř měsíců opět stoupají. Podražila ropa, koruna vůči dolaru oslabil a část pumpařů už také promítla do cen letos zvýšenou sazbu DPH. Litr benzínu tak za minulý týden zdražil o téměř 20 haléřů, litr nafty pak o 14 haléřů. V nejbližších dnech podraží paliva podle kalkulace analytiků o další desetníky.

Aktuálně stojí podle údajů kartové společnosti CCS benzin 35,20 koruny a diesel zhruba o třicet haléřů více. Od loňského září, kdy řidiči platili za benzin v celorepublikovém průměru rekordních více než 38 korun a mnohé pumpy jej prodávaly i za 40 korun, cena postupně klesala. Až do letošního ledna. „Cena ropy Brent se na počátku ledna mírně zvýšila. Od konce roku 2012 sledujeme prudké oslabení české koruny na současných 19,60 koruny za dolar. Ještě 31. prosince byl přítom kurz na úrovni 19 korun,“ popisuje cenové vlivy analytik společnosti Colosseum Boris Tomčiak. „V nejbližších dnech by ceny benzínu i nafty měly stoupnout o několik desítek haléřů,“ dodává.

Některé benzinky už plně do cen promítly zvýšení DPH o jedno procento, které se v ceně pohonných hmot projeví zhruba 30 haléři. Jiné pumpy však nárůst daně do cen plně nepromítly a snížily si svou marži. Podle Václava Louly z Benziny stojí za růstem cen také letošní teplé zimní počasí: Zatím byla příznivá teplejší zima a motoristé neomezují provoz osobních aut jako jindy.“

„Za poklesem koruny stojí mimo jiné velké banky, které předpovídají pokles koruny, a analytici očekávají v první polovině roku zásah České národní banky (ČNB) proti koruně. Jejich očekávání pak naplňují investoři, kteří se zbavují koruny. ČNB podle investičních bankéřů pravděpodobně zasáhne ve prospěch českých exportérů, avšak z pohledu pohonných hmot v neprospěch dovozců a motoristů, a začne prodávat korunu za zahraniční měny a pošle tak kurz koruny dolů. Šlo by o první takový zásah od roku 2002. Jakou cenu pohonných hmot lze letos čekat, nedokážou odborníci odhadnout. „Vlády ve světě líjí peníze do ekonomiky a to podporuje spekulativní nákupy komodit. Ropa by mohla dále zdražit. Není vyloučeno ani další oslabení koruny. Pak by paliva hodně zdražila. Ale to vše lze jen těžko předvídat,“ soudí Tomčiak. Podle údajů Evropského energetického portálu má Česká republika nejvyšší daň na pohonné hmoty ze všech dvanácti zemí, které od roku 2004 vstoupily do Evropské unie (viz graf).

Rafinerie a MERO prodloužily pakt o ropě

Rafinerie budou dalších šest měsíců platit státnímu přepravci ropy, firmě MERO vysoký tarif za dopravu ropy ropovody IKL a Družba. Zástupci MERO a Unipetroleum ovládané České rafinerie se podle HN v posledních prosincových dnech dohodli na tomto částečném prodloužení původního patnáctiletého kontraktu, jehož platnost skončila k poslednímu dni roku.

Na nových podmínkách se obě firmy marně domlouvají už od roku 2009, kdy Česká rafinerie smlouvu vypověděla. Rafinerie odmítají dál platit dosavadní cenu, která je nad průměrem tarifů na ropovodech v Evropě, trvají na jejím snížení. MERO zas tvrdí, že cena odpovídá nákladům a částečně pak vyšší tarif také kompenzuje dvanáctimiliardovou státní investici do výstavby ropovodu IKL – Ingolstadt a Centrálního tankoviště ropy v Nelahozevsi v roce 1996.

Šestměsíční prodloužení dosavadních podmínek má poskytnout čas k dalšímu vyjednávání. „Přivítali jsme možnost najít prostor pro další jednání. Půlroční lhůta je kompromisem, my původně navrhovali roční prodloužení, ale chápeme snahu České rafinerie jednání urychlit,“ uvedl bez dalších podrobností generální ředitel MERO Jaroslav Pantůček.

V AKTUÁLNÍM ČÍSLE ČASOPISU

ČERPACÍ STANICE MANAGEMENT

MIMO JINÉ NALEZNETE:

- Proti kaucím se staví menší firmy
- Category managementem proti krizi
- Dopad podvodů na pumpařku z Tábora

Írán připouští problémy s penězi

Teherán připustil, že západní sankce vážně ohrožují jeho hospodaření. Ministr pro ropu Rostam Kásemí rozpočtovému výboru parlamentu tento týden sdělil, že příjmy ze suroviny od března minulého roku klesly o 45 procent. V příštích třech měsících nečeká zlepšení. Vyjádření Kásemího je významné, šéf těžařského rezortu totiž dosud odmítal, že by postihy měly nějaký dopad.

Zisky z ropy do uvalení sankcí tvořily zhruba 60 procent příjmové stránky rozpočtu a představitelé země připouštějí, že nyní budou muset hodně šetřit. Mezinárodní agentura pro energii uvedla, že vývoz suroviny z 2,2 milionu barelů denně na konci roku 2011 do loňského září klesl na necelých 900 tisíc barelů. Pak se podle organizace krátce zotavil a v říjnu dosáhl 1,3 milionu barelů, jelikož Čína a Jižní Korea před zimou udělaly velké nákupy. V prosinci však export opět spadl na nejnižší úroveň od roku 1988. V únoru vstoupí v platnost nové americké sankce, které mají Írán připravit o další zisky z ropy.

Rusko loni vytěžilo nejvíce ropy za postsovětskou éru

Těžba ropy v Rusku loni stoupla o zhruba jedno procento na nové postsovětské maximum 10,37 milionu barelů denně. Vyplývá to z údajů, které zveřejnilo ruské ministerstvo pro energetiku. Rusko je tak největším těžařem ropy na světě.

Největší růst těžby zaznamenala loni firma Rosněf'. Její těžba se zvýšila o 2,3 %. Těžba druhého Lukoilu naopak klesla o 1 %. Naopak těžba plynu se za celý rok snížila.

USA budou vyvážet ropu i plyn

Není to tak dávno, kdy Spojené státy americké čelily „neodvratnému“ poklesu v těžbě ropy a zemního plynu a jejich závislost na dovozu energie stoupala. Ale nyní je všechno jinak. Geologové tam objevili rozsáhlá naleziště břidličného plynu. Stoupá také produkce ropy, takže USA mají velkou šanci, že se během 15–20 let stanou čistým vývozcem energie.

Očekávaný vývoj v USA, které v současné době zabezpečují dovozem zhruba pětinu spotřeby energie, je v příkrém kontrastu se scénářem pro ostatní průmyslově vyspělé země. Jejich závislost na dovozu energie se totiž ještě více prohloubí. K uvedenému závěru dospívá Mezinárodní agentura pro energii v dlouhodobém výhledu pro globální energetiku.

Spojené státy rychle zvyšují především produkci břidličného plynu, která nyní podle washingtonského ministerstva energetiky dosahuje 6,8 milionu barelů denně (v přepočtu na ropu). „Produkce břidličného plynu v USA výrazně stoupla. Nahoru dále půjde také těžba ropy, což přispěje ke zlepšení platební bilance a také částečně podpoří kurz amerického dolaru,“ komentuje pro agenturu Bloomberg Kamakshya Trivedi z londýnské pobočky Goldman Sachs.

Zvyšující se produkce energie Spojeným státům umožní nabídnout ji na světovém trhu. Tím se oslabí vyjednávací síla ropného kartelu OPEC, uvádí poslední zpráva Národní zpravodajské rady (NIC). Podle ní by mohla americká produkce ropy stoupnout ze současných zhruba devíti milionů barelů denně až na 15 milionů barelů v roce 2020.

I když nejdramatičtější změny nastávají v energetice USA, na globální trh s energií bude mít nadále největší vliv Čína. Zatímco v současné době poptává necelou pětinu veškeré energie vyrobené ve světě, v roce 2035 by to mělo být skoro triadvacet procent. Celosvětová poptávka po energii v období 2010–2035 podle prognózy IEA vzroste o 4,5 miliardy tun na zhruba 17,2 miliardy tun (v přepočtu na ropu). Čína, kde spotřeba stoupne zhruba o třetinu, „spolne“ z uvedeného absolutního přírůstku kolem 60 procent. Velice hladová po energii bude také Indie, která loni v její spotřebě předstihla Rusko a zařadila se v globálním žebříčku na třetí místo (za druhou Čínu a vedoucí USA).

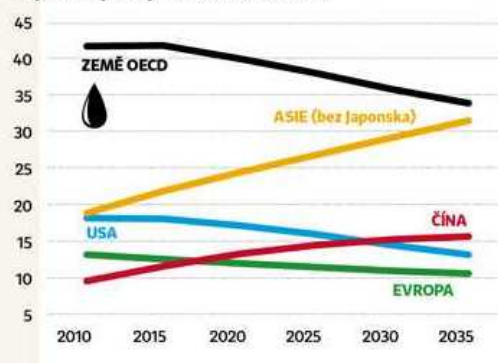
Povinné zvýšení zásob ropy vyjde stát na 1,5 miliardy

Zajištění ropné bezpečnosti se prodraží. Aby Česko dodrželo směrnici Evropské unie o povinných minimálně devadesátidenních zásobách ropy a pohonných hmot, bude muset v letošním roce přikoupit zhruba sto tisíc tun ropy. Což v současných cenách znamená zhruba 1,5 miliardy korun, informovaly HN.

Česko dodržuje – a v poslední době i výrazně překračuje – limit devadesáti dnů od roku 2005. V současnosti má tak stát k dispozici pro stavy nouze zhruba 1,8 milionu tun ropy a ropných produktů. Dosud se v Evropě při kalkulaci délky zásob vycházelo z údajů denní spotřeby. A tím, jak spotřeba ropy, benzínu a nafty klesá, stačil stejný objem zásob na stále delší období. Mezinárodní energetická agentura však nyní stanovila jiný způsob kalkulace – takzvaný čistý dovoz, tedy bilanci celkového dovozu minus celkový export ropných paliv. Změnu kalkulace už od letošního roku zavádí i v Česku novela zákona o nouzových zásobách ropy. A Česko má v tomto ukazateli smůlu – současné zásoby náhle po novém přepočtu vycházejí jen na zhruba 86 dnů.

Ještě donedávna přitom stát chystal zvýšení zásob až na 120 dnů, s tím, že náklady na pořízení a skladování dalších zhruba 560 tisíc tun dosáhnou 13 miliard korun. A tuto částku měly platit soukromé firmy a především vlastníci rafinerií – v Česku tedy Unipetrol, Shell a ENI (Agip). Ti tehdy prohlásili, že část těchto nákladů přenesou do cen u čerpacích stanic – litr benzínu by to zdražilo o přibližně 40 haléřů. Vláda ale nakonec od záměru zvýšit zásoby až na 120 dnů upustila. A stejně tak padl plán, aby navýšení zásob platili ze svého petrolejáři. Zvýšení ropných rezerv však znamená pro SSHR vyšší náklady nejen za nakoupenou ropu, ale kromě toho i vyšší náklady na její skladování. Stát má jen malé množství skladů, a tak za skladování své ropy a pohonných hmot platí firmám MERO a Čepro.

Poptávka po ropě (milionů barelů denně)

Lukoil pronajme své české pumpy

Ruská společnost Lukoil Czech Republic, která v Česku provozuje řetězec 43 benzínových pump, se chystá k přechodu na franšízový systém. Čerpačky už nechce provozovat ve vlastní režii, ale postupně je svěří do pronájmu, uvedl deník Insider. „Naši provozovatelé to akceptovali a stanou se nezávislými podnikateli pracujícími pod franšízou s hlavičkou Lukoil,“ cituje Insider šéfa Lukoilu pro střední Evropu a Benelux Bulata Subajeva. Jako první při přechodu na franšízing přijde na řadu pumpa na pražském Žižkově.

Výsledky Lukoilu za rok 2012 ještě nejsou známy, ale jedna z největších petrochemických firem na světě je v Česku trvale ztrátová. V letech 2009 – 2011 v tuzemsku prodělal skoro 150 milionů korun. Nový systém může výrazně srazit firemní náklady. V Česku mají část své sítě pod franšízou Shell či OMV. Funguje tak i deset čerpacích stanic pod značkou Benziny.

Stát žaluje nevýhodné pronájmy odpočívadel

Státní Ředitelství silnic a dálnic podalo první žaloby kvůli nevýhodnému pronájmu dálničních odpočívadel. Jde o dědictví z éry bývalého manažera Michala Haly, který je obviněn mimo jiné z podvodu a přijímání úplatku. Stát kvůli nevýhodným pronájmům přichází o stovky milionů korun. S dalšími nájemci odpočívadel prý ředitelství jedná. „Řešení soudní cestou je až poslední možnost, pokud ztroskotají veškeré způsoby, jak narovnat smluvní vztahy dohodu,“ uvedla mluvčí ředitelství Nina Ledvinová.

Ficova vláda podpořila ropovod do Rakouska

Slovenská vláda podpořila projekt výstavby nového ropovodu do Rakouska, který má zvýšit objem přepravované ropy přes Slovensko a v případě výpadků dovozu suroviny z Ruska zajistit dodávky do země ze západní Evropy. Ekologičtí aktivisté upozornili na riziko ohrožení životního prostředí a kriticky se proti projektu staví i bratislavská rafinerie Slovnaft.

Čepro vede Duspěva

Novým generálním ředitelem strategické státní společnosti Čepro se od 1. ledna 2013 stal jeho dosavadní obchodní ředitel Jan Duspěva. Ve funkci nahradil Jiřího Borovce, který podnik úspěšně řídil poslední čtyři roky a loni mu skončil mandát. Borovec svůj odchod oznámil již loni v květnu.

Objednejte si předplatné časopisu **Čerpací stanice Management** na <http://predplatne.economia.cz> nebo na tel. 233 071 197